

derved blev forhindret indtil dette Tidspunkt. Moratoriet omfattede alle indkaldte Soldater, alle Lejere i de 20 nordlige og østlige Distrikter i Frankrig og alle Lejere af mindre Boliger i hele Frankrig.

Personer, der hørte til disse 3 Kategorier kunde endvidere blive *fuldstændig fritaget for at betale Husleje, naar de overfor Myndighederne godtgjorde at være ude af Stand dertil.*

Den *øvrige Del af Befolkningen* var kun beskyttet gennem en *Aagerbestemmelse*, indført ved Lov af 20. August 1916, som fastsatte *Straf for at forhøje Huslejen* udover et Beløb svarende til *de forøgede Udgifter ved Ejendommene.*

Den 31. Marts 1918 udløb det sidste Moratorium og Loven af 9. Marts 1918 traadte i Kraft. Denne Lov danner Grundlaget for den derefter følgende franske Huslejelovgivning; dens Hovedbestemmelser er følgende:

1. Ret for visse af Krigen ramte Personer til *at ophæve deres Lejemaal.*
2. Ret for alle franske Lejere til *at forlænge Lejemaal*, indgaaet før 1. August 1914 og indtil 2 Aar efter Verdenskrigens Udbrud, til Krigens Slutning uden Ændring i Lejemalets Vilkaar, derunder Lejens Størrelse; visse Arter af Lejere faar Ret til yderligere Forlængelse.
3. Ret for de i Henhold til denne Lov nedsatte »Huslejenævn« til at give Lejere *Udsættelse med Betaling af Leje* (gælder alle Lejere).
4. Ret til *Nedsættelse af Leje, eller fuldstændig Fritagelse for at betale Leje*, i Krigstiden og 6 Maaneder efter Krigens Slutning. Bestemmelsen gælder alle Lejere, men de, som ikke har været indkaldte, skal føre Bevis for, at Krigen er Skyld i deres Uformuenhed eller har hindret dem i at drage Nytte af deres Lejlighed. *Særlig let Adgang* til at blive fritaget for at betale Husleje har *Beboere af smaa Lejligheder.*
5. *Ubemidlede Ejere kan faa Erstatning* for lidt Tab af Staten, indtil 50 pCt. af den tabte Leje samt visse Skattelempelser.

I *Tidsrummet 1918—1922* blev forannævnte Lovs Bestemmelser stadig forlænget og udvidet; nævnes kan særlig, at *først Loven af 1. Marts 1921* gav Tilladelse til nogen *Forhøjelse af Lejen.* *Loven af 31. Marts 1922* samler og reviderer de forskellige paa dette Tidspunkt eksisterende Bestemmelser og giver Regler navnlig om yderligere Forlængelse af Lejemaal og om Forbud mod Benyttelse af Boliger til andet Formaal end Beboelse. *Loven af 30. December 1923 forlænger Loven af 1922 indtil 1. Januar 1926* og udvider Lovens Omraade i betydelig Grad.

Med Hensyn til Huslejens Størrelse bestemmer 1923-Loven, at ved nye Lejemaal, indgaaet efter 31. Marts 1922, skal Lejen *beregnes efter Lejen i 1914 med et Tillæg for Vedligeholdelse, forøgede Skatter og forhøjede Renter*, der fastsættes for hver Kommune af en *Komité*, bestaaende af 6 Ejer- og 6 Lejerrepræsentanter og med Dommeren i vedkommende Departements Overret som Formand; for Lejemaal, indgaaede i Tiden 31. Marts 1922—1. Januar 1926 for mere end 3 Aar, kan der opkræves et yderligere Tillæg paa 10 pCt.

Loven fastsætter *Straf for den, der opkræver en Leje, som overstiger den lovbestemte Leje med mere end 25 pCt.* og danner paa den Maade en Afløser af den ved Loven af 20. August 1916, jfr. ovenfor, indførte Aagerbestemmelse til Beskyttelse for de Lejere, som ikke henhørte til de særlig begunstigede Kategorier af Lejere.

2. Fremskaffelse af nye Boliger.

Ogsaa i Frankrig medførte den voldsomme Stigning i Byggeudgifterne, at den private Kapital i Almindelighed holdt sig borte fra Byggeriet. En Del Byggeri er dog stadig blevet udført af de *store franske Industrikompanier*, som bygger *Boliger til deres Arbejdere.* Jernbaneselskaber og Minekompagnier bygger Arbejderboliger, og Metal-, Mine- og Elektricitetsindustrielskaberne har sluttet sig sammen og dannet et Byggekreditfond, der yder Laan til Arbejdsgivere til Opførelse af Arbejderboliger.

Selv om disse Selskaber har opført et betydeligt Antal Huse, har dog ogsaa *Staten maattet træde til* for at opmuntre og understøtte Byggeriet. — Allerede *før Krigen* fandtes der i Frankrig Lovbestemmelser, der yder Begunstigelser til Ejere af mindre Huse i Form af *Fritagelse for forskellige Skatter* og bemyndiger forskellige *offentlige Myndigheder,*